

sairaanhoidajan — joita tässä maassa on 5,819 — apua.

Mrs. Vastustaja huomaa, ettei talossa ole puhtaita linavaatteita. Hän alkaa tutkia syytä siihen ja huomaa, että ne 25 naista, hänen käyttämänsä pesulaitoksen työläisistä ovat osa 2,530,846:sta, jotka ovat lakossa. He ovat kotonaan, jonne "kuuluvat".

Mrs. Vastustaja menee hotelliin. Se on hänen tapansa kun asiat kotona kääntyvät epämieluisalle kannalle. Mutta tällä kerralla ei sekään auta.

Jokaisella ovat omat vastoinkäymisensä.

Vuoteitten korjaajat, tarjoiljattaret, keittäjät, ohjaajat, linavaatteiden hoitajat, kirjanpitäjät, pesijät ja taloudenhoitajattaret ovat lakossa. Ensi kerran älyvät hotellien omistajat, mitä naiset merkitsevät päivittäisessä hotelli-liikkeessä.

Mutta miksi jatkaa enempää kysymyksen valaisemista.

Eikö jo ole tarpeeksi hyvin osoitettu, että Mr. Vastustaja joutuisi pulaan ja hänen pienokaisensa vaaraan sekä henkisesti että ruumiillisesti kuolemalla nälkään?

Jos työläisnaiset eivät tule yksimielisyyteen lakon tekemisessä, niin ainakin annettakoon heille tilaisuus sanoa sanansa niistä olosuhteista, joiden alaisina he työskentelevät, ehdottaa suffragisti.

Antakaa heille sama tilaisuus kun itsellännekin on, M. ja Mrs. Vastustaja, älkääkään asettuko väliin keinotekoisine esteineen.

Naistyötä koskevia tilastoja Yhdysvalloista.

Kahdeksan miljoonan itseänsä elättävän naisen luku jakaantuu seuraavasti:

Kotipalveljoita, tarjoiljattaria j.n.e.	2,530,000
Koulujen opettajia 114,569 miestä kohden	432,730
Pika- ja konekirjottajia	263,315
Kätilöjä ja apulaisia	117,117
Puhelinkeskustustyöläisiä 9,631 miestä kohden	88,262
Sairaanhoidajattaria 5,819 miestä kohden	76,508
Kone- ja käsillatojia	14,057
Leipureita	11,000
Lääkäreitä	9,015
Sähköttäjäjä	8,219
Rautatie työläisiä	7,000
Teurastuslaitoksissa	4,000
Asetehtaissa	3,000
Puhelin- ja sähkötyöväihdepäällikköinä	1,400
Maanviljelyksessä	2,000,000

Yhdysvaltain tilastoissa luetlaan 427 ammattia. Niistä naiset hoitavat 418:sta 423:een ammattiin.

Yksinään New Yorkin valtiossa on 32,465 pesijänaista, 25,215 keittäjäntä, 16,000 vuoteitten korjaaja-tyttöä, 5,476 tarjoiljattaria.

Suurissa virastorakennuksissa tiedetään olevan 26,839 naista 7,195 miestä kohden. Puolet kutomojen työläisistä ovat naisia. Viidesosa räätäleistä on naisia. Kenkätehtaitten työläisistä on yksi kolmasosa naisia.

Lähes puolet sähköni yhteydessä käytettävistä välineistä ovat naisten valmistamia.

Puolet paino- ja kustannusliikkeiden työläisistä ovat naisia.

Osuustoiminta ja naiset

(Työläisnaisen Joululehdestä)

Osuustoimintaliike on avannut monen perheenemännän silmät huomaamaan, että se on ainoa sellainen liike, joka ei käytä hyväkseen nykyistä pulaa, vaan on valmis tarjoamaan jäsenilleen kulutustavaroita korottamatta hintoja muulloin kuin pakko vaatii. Toissa syksynä, nykyisen tilanteen alettua olivat yksityiset korottaneet hintoja niin rajattomasti, että virkaherrojien täytyi tarttua asiaan. Sitä eivät osuuskau-pat tehneet, vaan pitivät hintansa suhteellisesti niin alhaalla kuin voivat sekä varasivat jäsenilleen myöskin riittävästi tavaraa. Tästä oli seurauksena, kuten alussa mainitsin, että perheenemännät huomasivat osuuskauppain pitävän hädän tullen myöskin jäsenistään huolta antamatta yksityistenkään rajattomasti nylkeä. Osuuskauppain myyntimäärä alkoi koho-ta ja sen naisväen luottamus kasvoi omia kauppojansa kohtaan suuremmaksi kuin ennen nykyistä tilaa.

Osuuskau-pat ovat vähitellen vaurastuneet ja toisissa paikoin alkaneet perustella tuotantolaitoksia, niinpä on meillä Tamperellakin kolme osuuskauppaa perustaneet yhteisen kahvipaah-timon, leipomoita on useilla kau-poilla ja Keskuksunta on perustanut oman harjatehtaan, neulomon kahvipaah-timon, hedelmän kuivaus- ja pakkauslaitoksen sekä tänä vuonna osti se oman tu-litikkutehtaan, joka menestyksel-lä menee eteenpäin. Silloin kuin osuustoimintaliike alkaa myös tuotannon avulla eteenpäin pyr-kiä, voidaan jo vaikuttaa sen jä-seniin suuremmissa määrässä kuin tähän asti. Silloin voidaan saada osalle jäsenistä työtä.

On tunnettua, mitenkä ulko-maiden osuustoimintahistoriassa mainitaan kuluutus- ja tuotanto-laitoksissa työväellä olevan suo-peammat ja paremmat työolot kuin yksityisillä. Englannin osuustoimintahistoriassa maini-taan, miten niin sanotut osuus-toiminnalliset naisyhdistykset val-voivat työntekijänsä etuja, ter-veellisten työhuoneitten, työpäi-vän lyhennyksen, palkkojen y.m. suhteen. Mutta ei siinä kyllin, että he valvoivat henkilökuntansa taloudellista toimeentuloa, he valvoivat myöskin työntekijänsä henkistä kasvat. ja virkistystä, perustaen lukusaleja ja kirjastoja, hommaten stipendimatkoja toi-siin paikkoihin maata sekä perus-taen kesäsiirtoloita ja lepokoteja lepoa tarvitseville — ei yksin henkilökunnalle vaan myöskin jäsenille. He säättävät vuosivoi-toistaan aina yhden osan jäsen-ten ja henkilökunnan valistus- ja sivistystarkoituksiin.

Tavallisesti naiset meidän maasamme vielä pitävät kiinni hal-voista hinnoista ja korkeista ost-toivoitoista. Vaan vähitellen kun tullaan tuntemaan oikean osuus-toiminnan periaatteet, silloin me Suomenkin naiset voimme kiin-nittää huomiomme enempi siihen osuustoimintaliikkeen puoleen, joka kasvattaa ja kehittää omaa

itseämme tuntien, että ihminen on luotu taistelemaan ei yksin o-man persoonansa mutta koko yh-teiskunnan puolesta. Silloin mekin ymmärrämme luovuttaa vuosivoitostamme yhteisedun hyväk-si, emmekä tahdo ainoastaan omalle itsellemme suuria ostovoit-toja. Eikö olisi paljon hauskem-paa kun osuuskuntain rahavaras-tot olisivat suuret.

Silloin kun ymmärrämme vuosivoitot käyttäen yhteisten asiain eteen, silloin olemme myöskin ymmärtäneet, mikä on oikea osuustoiminta. Olemmehan ennen osuuskauppain olemista ja tunte-mista vieneet rahamme yksityisil-le kauppiaille, eikä ole koskaan tullut mieleemme vaatia ylijää-mää takaisin, vaikka se summa joskus on noussut kohtuuttomiin-kin, sillä ennen ei yksityisen kauppiaan rahaintoja ollut osuus kauppa pitämässä aisoissa, vaan kauppias sai määrätä ne kuinka korkean hinnan tahansa.

Olisi meillä naisillakin aika vä-hä enempi kiinnittää huomiota osuustoimintaan ja ruveta työskentelemään sen hyväksi. Naiset kuluttajina käytännössä kes-kittämällä kulutuksensa kaikki osuuskauppoihin voivat saada pal-jon aikaa. Mutta naisten vai-kutus osuuskuntainsa kokouksis-sa myöskin merkitsee paljon sitä suuremmalla syyllä on meidän kiinnitettävä huomiota osuus-kauppain toimintaan ei yksin ku-luttajina, vaan myöskin jäseninä kokouksissa ollen mukana lausu-massa mielipiteemme asioista, jot-ka ovat tärkeitä. Meidän tulisi pitää huolta että ne tulevat rat-kaistuksi niin, että siitä on hyö-tyä osuuskuntaimme vastaiselle menestykselle sekä koko työtä-tekevälle kuluttajajoukolle maas-samme. Meidänkin työtämme kaivataan että osuustoiminta saa-taisiin työväen luokkataistelua palvelemaan.

Laina Westerland.

Miten Alitalon Antista tuli sosialisti

Kirj. Miilia.

Antti oli sen ajan lapsia, jol-loin orvot ja vanhukset myytiin huutokaupalla. Antti oli jäänyt orvoksi kahden siskonsa kera. Kuume-tauti raivosi laajalti vien-den uhrejaan, joiden joukossa o-livat Antiinkin vanhemmat. Si-ten joutui Antti siskoineen va-saramarkkinoille.

Kun vanha rovasti kirkossa kaikessa hartaudessa kiitti jumalaa ja varoitti ihmisiä muis-tamaan, että heidänkin kerran kuolla pitää, samalla kuulutettiin näin: "Kuulkaa te tämän pitäjän rikkaat talonisännät, kokoontu-kaa kunnan tuvalle ensi viikon torstaina. Siellä myydään huutokaupalla noita kunnan syötti-läitä, nim. vaivaisia ja vanhuk-sia, joita ei nälkäkään tapa ja sit-ten ne Antti Antinpojan kolme kakaraa. Olisivat joutaneet isänsä kanssa samaan hautaan. Te-kevätkin noita kakaroita kunnan eläteiksi. Muistakaa isännät saa-pua aikanaan. Huutokauppa al-kaa kello kymmenen aamupäiväl-lä. Nyt lopuksi Herramme Jee-suksen Kristuksen nimeen A-men."

***

Huutokauppapäivä oli valjen-nut. Antti siskoineen vietiin kunnan tuvalle. Sinne oli ennen heitä ehtinyt neljä vapisevaa vanhusta. Antti siskoineen istui penkille varttomaan mitä tule-maan piti. Pöytä oli keskellä lattiaa, kolme tuolia sen ympärillä.

Aika oli kulunut määrättyyn hetkeen. Ovi aukeni ja sisään asti: vanha rovasti, oikea sielun paimen eikä hän ruumiitakaan kokonaan unhoita. Vanhukset ristivät kätensä hurskaan rovas-tin nähtyään.

— Oo, ompa täällä syötettyä karjaa, sanoi sielunpaimen muis-tamatta edes jumalaa mainita.

— Niin näkyy, ja onhan täällä kolme vasikkaakin, säesti kunnan esimies.

— Tullisi nyt vaan ostajia, lisä-si vasaramies.

Rovasti katsoi kelloaan ja ry-pisti kulumiaan, kun ei rikkaita isäntiä kuulunut.

Mutta jopas kuului kulkusten helinää ja useampia ajaa helisti peräkkäin. Isännät tulivat tu-vasti vastaa: — Jumala antakoon päivä, sanovat tullessaan. Ro-vasti vastaa: Jumala antakoon. Missä isännät ovat viipyneet? aika menee ohi, nuhtelee sielun-paimen.

— Poikettiin kievariin suuhum me saamaan, sanoi Mattilan isän-tä.

— Taitaapa tämä karja karsi-nassaan pysyä, säesti toinen.

— Nyt alkaa toimitus, sanoi rovasti. — Mitä otetaan esiin?

— Alotetaan vasikoista, sanoo vasaramies.

Antin vanhin sisko huudettiin esiin.

— Mikä on nimesi?

— Tyyne, vastaa tyttö rohke-asti.

— No sen sinä olet ruoja nä-köinenkin. Tiedätkö edes kuin-ka vanha olet?

— Kaksitoista vuotta, vastaa Tyyne reippaasti.

— Sinustapa tulee vaikka tal-lon emäntä, pilkkaa Mattila. — Mitähän tuosta tarjoaisi?

— Työtä se kyllä jaksaa teh-dä, sanoi rovasti. — Ota sinä Mattila ilman, niin jää kunnan kassaan nekin kymmenykset".

Mattila miettii, katsoo Tyy-neen, ravistaa päätään ja ajatte-lee: hyvä kauppa. Saa panna palkkaa nauttivan palvelijan pois ja huutolaiselle ruoskaa, että työ sujuu. Mutta ei ole pakko ilman ottaa, kunnan täytyy maksaa.

Mattila rykäsee.

— Noo, jos minä nyt armah-dan kunnan menoja ja otan tuon letukan viidelläkymmenellä mar-kalla!

— Eikö kukaan ota ilman, tai halvenmalla? kysyy vasaramies.